

1/2019

139. numero

36. vuosikerta

Neljä numeroa vuodessa

Kannen kuva: Kirsi Mäenpää

Julkaisija

Suomen dekkariseura ry

PL 284, 00531 Helsinki

www.dekkariseura.fi

facebook.com/dekkariseura

Toimituskunta

Keijo Kettunen, päätoimittaja

Olli Turunen, ulkoasu

Julkaistavaksi

tarkoitettujen kirjoitukset:

ruumiin.kulttuuri@dekkariseura.fi

tai Ruumiin kulttuuri,

PL 284, 00531 Helsinki

Lehti sisältyy seuran jäsenmaksuun

(40 €). Muille tilausmaksu 2019 50 €.

Danske Bank

FI56 8000 1601 5715 09

Jäsen- ja tilausasiat

Matti Järvinen, puh. 0400 584 081

Rahakamarinkatu 4 B 17,

00240 Helsinki

jasenasiat@dekkariseura.fi

Ilmoitusmyynti

Erkki Hirvonen, puh. 050 550 6172

eki.hirvonen@kolumbus.fi

Ilmestymisaikataulu 2019

N:o 2 viikolla 25, deadline 29.4.

N:o 3 viikolla 42, deadline 26.8.

N:o 4 viikolla 51, deadline 28.10.

Forssa Print, Forssa 2019

ISSN 0781-7452

Subscription rates 2019

Euro, 4 issues

Priority Economy

EU countries 55 53

Other continents 60 55

Please make Your cheque payable to

Suomen dekkariseura ry.

Kaksi vuotta rikoksen poluilla

Vuoden johtolanka -raadin jäsenyys vei kahdeksi vuodeksi rikoksen poluille. Kuljin uteliaana. Vastaan tulivat suuret teemat: väkivalta, oikeudenmukaisuuden jano, menneisyyden yksilölliset ja kansalliset traumat, elämän sietämätön vaikeus, kuolema ja pahuus. Dekkari näytti olevan muoto, jolla niitä tässä kulttuurissa käsitellään. Joskus vaikutuini käsittelyn syvyydestä, joskus kiusaannuin latteudesta.

Moraliteetti dekkarin kertomusmallina näytti pitävän pintansa. Moraliteetin lähtökohtana on maailmassa vallitseva moraalinen järjestys, jonka jokin häiriö rikkoo. Moraliteetti kertoo, miten ja miksi niin tapahtuu, mitä siitä seuraa ja miten moraalinen järjestys palautetaan. Moraliteetin sankarin johdolla kertomus päättyy vapauttavaan loppuun. Moraalinen järjestys palautuu. Siihen voidaan perimmältään luottaa.

Mikäli moraalijärjestys samastuu yhteiskunnan lakiin ja järjestykseen, sen särkyminen tarkoittaa rikosta. Silloin moraliteetin sankariksi nousee poliisi. Kahden vuoden dekkariurakka vei minut paitsi rikoksen poluille myös kuvitteellisiin poliisien työyhteisöihin. Niissä tapasin useita yksityiselämässään takkuilevia, esimiestensä hermoja ja organisaation normien rajoja koettelevia elämän moraalisen järjestyksen vartijoita.

Läheskään aina moraliteetti ei toiminut. Poliisi kuuluikin samaan petolliseen maailmaan kuin rikosentekijät. Se oli ahneuden, väkivallan ja piittaamattomuuden maailma. Näennäisesti järjestyksessä olevan tyynen pinnan alla kuhisi lokaa, vääryyttä ja julmuutta. Kertomuksessa kyse ei ollut moraalisen järjestyksen palauttamisesta, vaan henkilöiden yrityksestä selviytyä todellisuudessa, joka oli nyrjähtänyt sijoiltaan ja arvaamaton.

Näissä dekkareissa perustava luottamus oli koetteilla tai murentunut. Se ei johtunut vain rikoksista. Se johtui pahuudesta, joka ei tuntenut kansallisia tai moraalisia rajoja ja josta ei saanut otetta. Se ilmeni huumekaupan, ihmiskaupan, häikäilemättömän talouden, terrorismin tai valtopoliittisten juonittelujen muodossa. Niitä ei sankari voinut ratkaista. Sankarilla saattoi olla oma moraalinen kartta, mutta hän vaelsi maailmassa, jossa moraalinen järjestys ei ollut pelkästään särkynyt. Se oli pettänyt.

Kaksi vuotta rikoksen poluilla oli sekä viihdyttävä että vakava matka. Pahuuden, kuoleman ja väkivallan käsittely on vakava asia. Onneksi joukkoon mahtui myös dekkareita, jotka taitavasti hymyilivät itselleen ja koko lajityypille. Kun enimmäkseen näin, miten hampaat irvessä yritettiin pitää kiinni moraalista järjestyksestä tai piehtaroiitiin maailman pahuudessa, hyväntahtoinen ja suhteellisuudentajuinen myhäily avasi ikkunan myös syvään inhimillisyyteen ja luottamukseen.

Kari Mäkinen

Kirjoittaja on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa emeritus, joka toimi Vuoden johtolanka -palkintoraadin jäsenenä vuosina 2017–19.